

forlange en Regulering og Nedsættelse af de uretfærdige Skatter, at forlange at faa ny Byrder, som vi have været fri for i over 100 Aar. De ærede Medlemmer for Fredensborg (J. Hage) og Odense (Scavenius) forsikre, at vi ikke faa nogen Lov af dette Forslag. Hvis jeg var ganske sikker derpaa, kunde jeg spare mig yderligere Bemærkninger; saa havde jeg ikke noget at frygte for. Men jeg ønsker heller ikke at sende et Lovforslag op i det andet Ting med de Ord: „Vi tro ikke, vi faa det, for det er saadan og saadan“. Jeg er desuden tilbøjelig til at tro, at Landstinget nok skal tage Lovforslaget; jeg synes, at det er noget, der netop passer i dets Kram. Det kunde være, at man kunde finde en eller anden Ordning, som Folketinget af Hensyn til sin tidligere Stilling omtrent var nødt til at gaa ind paa. Der kunde være noget, synes jeg, som kunde give begge Ting Anledning til ikke at gøre for store Skridt i saa Henseende. Og jeg maa gøre opmærksom paa, at ethvert Skridt, vi gøre henimod at tage Regeringens Forslag om Vejmaterialier, vil man ikke kunne gaa tilbage. Naar Lovforslaget er ophøjet til Lov, vil Værdien af enhver Ejendom med Vejmateriale være afhængig af, i hvor stor en Maalestok det kan udnyttes over for Kommunens Beboere. Man skal derfor være meget varsom. Der staar nok, at der skal gives en passende Erstatning; men det er erkendt baade fra Ordføreren og Ministerens Side, at der i Virkeligheden er Tale om fuld Erstatning. Er Loven først vedtagen, vil det som sagt være umuligt at komme tilbage, selv om Fremtiden skulde vise, at man er gaaet frem med lidt for raske Skridt. Ærede Medlemmer ville forstaa af disse mine Bemærkninger, at jeg ingenlunde kan yde Forslaget min Tilslutning, men derimod vil stemme imod det.

Indenrigsministeren (Bramsen): Dette Lovforslag synes at have samme Skæbne i Aar som i Fjor. Der er over for dette Lovforslag to Strømninger, som gøre sig gældende hos dette Tings Medlemmer. Den ene er Omhu for Kommunernes Tarv, og den anden er Retfærdighedsfølelse hos Medlemmerne over for private Ejendomsforhold. Naar man holder mest af Kommunerne, stemmer man mod denne Lov, og holder man, som det ærede Medlem for Fakse sagde, mest af Retfærdighed, stemmer man for den. Det er, synes mig, det karakteristiske ved disse Forhandlinger, dette: „jeg vil, nej, jeg vil ikke“, som gentager sig hver Gang. De fleste synes, at det er nok

saa rart at være retfærdig mod de private Ejere, men det maa dog helst ikke koste Kommunerne noget, og alt efter som den ene eller den anden Følelse bliver stærkere, er man stemt for eller imod Loven. Jeg synes derfor ikke, det er rigtigt at stille dette Forslag i Forhold til de andre store Skattereformer. Man kan dog godt ønske, at enhver Mand faar Erstatning for den Ejendom, man tager fra ham, uafhængig af, om man faar Lettelser i Hartkornsskatterne. Jeg synes ikke, at der er nogen nødvendig Forbindelse mellem disse Ting. Jeg har for mit Vedkommende taget en Reservation over for Lovforslagets § 4, sidste Stykke. Det forekommer mig, at hvad enten man holder mest af Kommunerne eller af de private, er der noget modsigende i at sige, at der efter dette Lovforslag skal ydes Erstatning i alle Tilfælde, undtagen naar man tager fra en Mands Strandbred, thi saa skal man kunne gøre det som hidtil uden at give Erstatning. Det er inkonsekvent, og det er ogsaa et Punkt, som jeg mener ikke let vil kunne føres igennem i det andet Ting. Det forekommer mig dog, at de retfærdig sindede maa sige, at naar man ikke kan tage Grus og Sten bort fra en Mands Mark uden at give ham Erstatning, maa man heller ikke tage det fra hans Strand. De, som alligevel sige, at man maa tage det gratis fra Stranden, ere ikke saa retfærdige, som de gerne vilde være. Der kommer ogsaa der hos dem noget af det kommunale frem, saaledes at de gaa lidt midt imellem, hvad jeg ikke synes er heldigt, og desuden er det ogsaa en Plet paa Loven, naar man siger: Vi ville i det hele godkende Princippet om, at der ikke kan tages noget fra en Mands Ejendom, uden at der gives ham Erstatning — om det end ikke kan kaldes fuld Erstatning, saa dog en temmelig god Erstatning — det ville vi gøre paa dette Punkt, men paa andre Punkter ville vi tage Mandens Ejendom uden at give Erstatning. Det synes jeg ikke om, men jeg skal ikke komme nærmere ind derpaa, da jeg tidligere har udtalt mig derom. De fra Udvalgets Side foreliggende Ændringsforslag kan jeg slutte mig til. Det af det ærede Medlem for Fredensborg (J. Hage) stillede særlige Ændringsforslag aander ogsaa, saa vidt jeg kan forstaa, Medlidenhedsfølelse mod Kommunerne. Han siger, at det skal være saa slemt for Kommunerne, at de herefter skulle betale for, hvad de tidligere have taget gratis, og han vil derfor have, at de ikke skulle gøre det i de første 3 Aar,